

De Eikelraper

Verhaal zonder helden
en zonder actie

Luc van Balberghe

2016

ooo

*Dit boek werd geïnspireerd door
de vruchtbare eikenboom
in mijn tuin,
de verdwenen beukenboom
uit mijn jeugd,
de speelse eekhoorntjes
die me gezelschap hielden,
en alle lieve mensen
waar ik de Energie mee mag delen.*

*Alleen geduld
en sterke karakters
leiden naar
het geheim van de Muze.*

Luc van Balberghe

ooo

‘De eikelraper’ werd geschreven in het najaar 2015/voorjaar 2016.
Uitgegeven door Mijnbestseller.nl, Rotterdam.
ISBN: 9789 4631 83659
De auteursrechten berusten, overeenkomstig de Belgische wetgeving,
volledig bij de schrijver.

**Heb je een mening over dit boek of de inhoud?
Je kunt die met de auteur delen:
lucvanbalberghe@gmail.com**

HOOFDSTUK 1

Niemand kon vermoeden dat het gesprek dat vader-abt die donderdagnamiddag met broeder-overste voerde, een waarde voor de eeuwigheid zou hebben. Zoals elke week zaten ze, samen met pater-prior en pater-econoom, in de rijkelijke fauteuils van de conferentiekamer.

Ze dronken van de beste wijn die broeder Vinigardus uit de gewelfde kelder van de abdij had opgediept. Ze bespraken de dagelijkse gang van zaken binnen de abdij, maar ook daarbuiten.

Grapjes waren niet uit de lucht. Die kwamen vooral van broeder-overste, want de anderen waren te ernstig bezig met de zakelijke kant van het geloof.

De abdij bestond uit twee afdelingen, waarvoor vader-abt de volledige verantwoordelijkheid droeg. Enerzijds waren er de paters. Dat waren tot priester gewijde volgelingen van de Heilige Querculus, die hun dagen doorbrachten met studie en gebed. Het gebed was voor hen een ontspanning, een middel om hun gekwelde geest vrij te maken. De studie was een afleiding van hun lustgevoelens en het verlangen naar materiële luxe. Zij bestudeerden oude uitgaven van de Heilige Schrift, maar net zo goed de wereldse wetenschap. Ze vergeleken de verschillen - die in de loop van vele eeuwen in de tekst waren geslopen - met elkaar, interpreteerden de metaforen en trachtten een lijn te trekken tussen de verborgen boodschappen van toen, en de ontwikkeling die de maatschappij vandaag doormaakte.

Hun studie leidde tot soms verrassende conclusies. Die werden opgeslagen in dikke boeken die ze met ganzenveren volschreven en die vervolgens in geheime vertrekken van de abdij werden bewaard.

Nieuwe maatschappelijke inzichten die uit de studie ontstonden, werden ook gedeeld met de abt van andere abdijen, zelfs met wereldlijke leiders. In ruil genoten de paters allerlei privileges.

Sommige paters waren ook verantwoordelijk voor de uitbating van de boomgaarden, het beheer van de velden en landerijen, of het verpachten van de hoeven die de abdij in eigendom had. Die

eigendommen besloegen bijna de hele oppervlakte van het dorp en zelfs daarbuiten. Telkens wanneer er een hoeve verkocht werd, hadden de paters ze meteen opgekocht. Een goede financiële verstandhouding met de plaatselijke notaris, zorgde ervoor dat dit bovendien nog gemakkelijker werd dan het al was.

Het verpachten werd voorgesteld als een dienst aan de bevolking, aan de arme boeren die zich geen eigendom konden veroorloven. Dit dienstbetoon had de abdij gespaard van de onteigeningen die de godsdienstoorlogen met zich hadden gebracht. Keizer Jozef II had de abdij en het klooster van Sint-Querculus geen strobreed in de weg gelegd.

Anderzijds was de abdij ook deels door broeders bevolkt. Dat waren jonge mannen met een heilige roeping, maar verstandelijk onvoldoende begaafd of financieel niet genoeg ondersteund om de priesterstudies tot een goed einde te brengen. Zij verrichtten het handwerk dat in een abdij ook noodzakelijk was.

De gebouwen moesten worden onderhouden, de kleren gewassen, het bronwater tot bier gebrouwen om het te zuiveren van bacteriën, de landerijen rond de abdij bewerkt.

Vader-abt werd door de paters verkozen als hun leider, nadat de vorige abt overleden was. Dat ongeveer tegelijkertijd zijn biologische vader overleed en hij als oudste zoon een immense erfenis had gescoord, die helemaal de abdij ten goede kwam, had uiteraard geen enkele invloed op zijn verkiezing gehad.

De verantwoordelijkheid over de abdij was een levenstaak. Een abt legde zijn ambt niet neer, maar werd pas na zijn overlijden opgevolgd. Uiteraard stond hij er niet alleen voor. Iedere afdeling had een overste die nagenoeg zelf kon beschikken hoe hij zijn afdeling leidde. Voor het dagelijkse beleid zorgden pater-prior en broeder-overste.

Elke donderdagnamiddag, na de middagrust en voor de vespers gezongen werden, kwamen ze samen en brachten aan vader-abt verslag uit over de voorbije week.

Indien er moeilijke beslissingen moesten worden genomen, hakte hij de knopen door. Soms baden ze nog eerst samen om de nodige wijsheid van de Heilige Geest af te smeken, maar uiteindelijk besliste de abt.

- “De dorpspastoor heeft een nieuwe postulant voorgesteld,” meldde broeder-overste die donderdag. “Het is een jongeman uit een pachthoeve. Na 17 jaar was zijn moeder opnieuw zwanger, maar bij de geboorte van het kind liep het mis. Geen van beiden overleefde de bevalling. De pachter was radeloos, liep met de armen zwaaiend paniekerig de wei in, maar de stier had dat niet zo begrepen. Die voelde zich bedreigd en stormde op de man af...”

- “Om een lang verhaal kort te maken,” onderbrak vader-abt, “een jongen van 17 werd in één klap wees en kan de boerderij alleen niet voortzetten?”

- “Zo is het, vader! Bovendien is de jongen minderjarig, heeft geen familie of voogd, en is niet gerechtigd om de hoeve zelf te pachten. Hij is dus dakloos.”

- “En de dorpspastoor? Wat wil die eigenlijk?”

- “Het schijnt een heel intelligente jongen te zijn. Nog niet echt veel gestudeerd, maar hij begrijpt zeer snel, heeft een uitstekend geheugen, kan zijn verstand gebruiken, is uitermate creatief... Zowel in denken als in doen.”

- “Wat wil de pastoor met hem? En wat hebben wij ermee te maken, broeder-overste?!” drong vader-abt aan.

- “De pastoor dacht... Hij dacht dat het voor de abdij een uitgelezen kans zou zijn om de jongen op te leiden tot het priesterschap. En als we daar dan toch in investeren, kan hij evengoed bij ons intreden. Dacht de pastoor...”

- “Dacht de pastoor dat?”

- “Zo stelde hij het toch...”

Vader-abt bukte zich en nam verveeld zijn roemer wijn. Hij walste de godendrank even in een vaste cadans langs de wanden, bracht het glas tot bij zijn neus, dacht een ogenblik diep na en zette het daarna terug, zonder ervan te drinken.

Als hoofd van de abdij had hij de bevoegdheid van een bisschop. Hij was zelfs gemijterd. Hierdoor beschikte hij over het benoemingsrecht om een pastoor aan te stellen voor de parochie die de omliggende pachters van de abdij bediende, maar het was niet altijd gemakkelijk om de juiste persoon te vinden. Een parochieherder moest zeer gelovig zijn, tevens bijzonder sociaal, ook een beetje streng, zich helemaal willen onderwerpen aan de belangen

van de abdij, intellectueel boven het gewone volk staan, maar toch ook niet te veel inzicht hebben. Als hij te verstandig was, zou men dat in het bisdom opmerken, en hem overplaatsen van de dorpskerk naar de kathedraal. Hij zou dan misschien regulier kanunnik worden. Kerkelijk rechtelijk was er geen rechtstreekse lijn, maar hij kon dan wel een bedreiging vormen voor het gezag van de zittende abt. Het selecteren van de juiste middelmaat, was dus van het grootste belang.

De huidige pastoor voldeed nagenoeg aan alle vereisten. Helaas zag hij soms te weinig in dat je de goddelijke genade soms een handje moest toesteken, en dat het letterlijk toepassen van de leer van Jezus wel eens naïef kon zijn.

- “Zo’n parochiepastoor is vaak een sentimentele dwaas,” zei de abt vertrouwelijk tegen broeder-overste. “Ze hebben een beetje Latijn geleerd en denken daarom dat ze ook een intellectueel zijn. Ze bedoelen het allemaal wel goed, daar twijfel ik niet aan. Hun geloof is vaak sterker dan het onze en ze kunnen soms beter dan wij hun twijfels beheersen. Maar hoewel ze veel dichter bij de mensen staan, zien ze het werkelijke leven niet helemaal zoals het is. Op langere termijn strategisch denken, is meestal niet hun sterkste kant. Waarom zouden wij investeren in de opleiding van een priester, van een pater?!”

Broeder-overste lonkte even naar zijn wijnglas, maar durfde zijn arm niet uit te strekken.

- “Bijvoorbeeld om de continuïteit van de abdij te verzekeren, vader? Het behoort toch tot onze taak om postulanten op te leiden tot novicen, zodat ze een volwaardige invulling aan hun roeping kunnen geven?”

- “Zeker, broeder-overste, zeker! En de continuïteit van de abdij is zeer belangrijk...”

Vader-abt greep weer naar de wijn. Dit keer dronk hij er wel van. Zuinigjes, maar met veel smaak. De drank maakte een vreugdedansje in zijn mond, voor hij langs zijn keel afgleed.

- “Zeker, broeder-overste, zeker!”

Er viel een gewijde stilte tussen beide mannen. Spaarzaam hernam de abt het gesprek.

- “Wij moeten er effectief voor zorgen, dat nieuwe kandidaten een degelijke opleiding krijgen. Daarom is het goed dat de dorps-

herders op dit vlak een voorhoede vormen en de eerste selectie doorvoeren. Ik waardeer elk voorstel ten zeerste. Maar het moet ook duidelijk zijn, dat de abdij niet in hen investeert. Dat doen de postulanten zelf. Zij investeren in hun roeping.”

- “Natuurlijk, vader, natuurlijk!”

- “Die jonge wees waarover je sprak... Zeventien jaar oud, zei je? Hmm, een mooie leeftijd om te beginnen. Heeft hij een roeping?”

- “Dat weet ik niet, vader. De pastoor sprak daar niet over. Hij had het meer over de begaafdheden van de jongen en het feit dat hij momenteel dakloos is. Het ene gecombineerd met het andere, zou hij uitstekend in aanmerking komen voor onze gemeenschap. Vond hij.”

- “Jaja,... Maar zonder roeping... We laten zo’n jongen studeren en als hij slim genoeg is en van onze wijsheid heeft kunnen proeven, gaat hij de wereldse toer op, en dan hebben wij er niets meer aan.”

- “Ik denk dat de dorpspastoor hem wel een roeping zal bijbrengen, vader.”

- “Hij is een pachterszoon, nietwaar?”

- “Ja, vader...”

- “Hm, dus heeft hij geen eigendom. Een weesjongen zonder erfenis. Wie gaat dan zijn studies betalen? Zijn eten, kleren, levensonderhoud? Deze abdij werd oorspronkelijk gesticht door de hofmeiers, om een buffer en een uitkijkpost te vormen tegen aanvallende volksgroepen. Dat was de overeenkomst. Onze tweede opdracht was het geloof verspreiden. De bevolking godsvruchtig en vooral godvrezend maken. Zodat de mensen harder werkten omdat ze hoopten op een beter leven in de hemelse zaligheid. In die hoop zouden ze zichzelf onderwerpen aan de Heer en aan hun heer. Ze zouden gedwee elk jaar de tienden afdragen, omdat hen onderdanigheid en gehoorzaamheid was bijgebracht. Van die tienden kon onze abdij mee genieten. Voor wat, hoort wat, broeder-overste. Zo is het leven, zo is het geloof.”

De uitleg van vader-abt klonk niet alleen belerend, maar hield ook een duidelijke waarschuwing in.

- “Ja, vader... Natuurlijk heeft u gelijk. Ik signaleerde slechts het voorstel van de pastoor. Het leek mij een opportuniteit voor onze gemeenschap. Maar als abt heeft u daar natuurlijk een bredere kijk op, die ik graag respecteer.”

Vader-abt keek in de verte, in het niets eigenlijk. Hij trachtte zich te beheersen en dat lukte hem niet onaardig. Zijn hele leven was immers een training in zelfdiscipline geweest. Was hij niet te hard geweest voor broeder-overste? Natuurlijk zag broeder-overste ook de behoeften van een grote abdij in. Ongetwijfeld herkende hij eveneens de noodzaak om materialistisch te denken, zodat de toekomst verzekerd kon worden. Hij had dan wel niet dezelfde studies gedaan, was niet eens priester gewijd, maar hij was wel verstandig genoeg om dat te begrijpen. Zijn geloof zat heel diep, hij was op dat gebied onwankelbaar. Maar het stond hem niet in de weg.

Toch vroeg vader-abt zich af, of hij de manier waarop hij de abdij wilde geleid zien, wel zo ver moest verduidelijken tegenover zijn ondergeschikte.

- “Die pachthoeve, waar die stier de pachter, heu... Is dat een hoeve van de abdij?”, vroeg hij.

Broeder-overste haalde beschaamd de schouders op.

- “Ik weet het niet zeker, maar ik vermoed van wel, vader. De meeste hoeven in de omgeving, zijn van de abdij.”

- “Is er al een nieuwe pachter gevonden, die deze doening kan overnemen? Anders moet er dringend werk van gemaakt worden, want in deze tijd van het jaar moeten de onderste delen van de muren hersteld worden. Tussen de onderste draagbalk en de vloer, moet er nieuwe leem tegen de muren worden gestreken. Het is de taak van de pachter om daarvoor leem te steken en die werken uit te voeren.”

- “Het verpachten gebeurt door de paters, vader. Pater Locatius is daarvoor verantwoordelijk...”

- “Goed, ik zal het met hem bespreken, broeder-overste.”

- “Dat komt wel in orde, vader. Met de hulp van de Heer. We zullen allen bidden dat er snel een nieuwe pachter komt. Maar heu,... wat doen we ondertussen met de jongen? Wat zeg ik tegen de dorpspastoor? Hij is zo gedreven om roepingen te vinden, dat we hem niet mogen ontmoedigen. Vind ik.”

- “Zeventien jaar, zoon van een pachter, verstandig, gewoon van hard te werken... Kan je nog een broeder gebruiken als arbeider, broeder-overste?”

- “Dank u, vader. De pastoor zal zich daarmee tevreden moeten stellen.”

- “Dat moeten wij ook doen, broeder-overste.”

Ze grepen allebei gelijktijdig naar de kroes met wijn, zagen dat ze ongeveer leeg was en vader-abt nam de karaf om de kroezen bij te vullen.

Daarna ging broeder-overste naar zijn afdeling en vader-abt bereidde zich voor op zijn wekelijkse toespraak die hij de dag nadien in de kapittelzaal zou houden.

Morgen zou hij na de Vespers alweer alle paters op de hoogte brengen van de laatste nieuwtjes die voor hen belangrijk waren.

Vader-abt was de enige van alle paters en broeders, die de abdij soms verliet of die bezoekers ontving. Hij was de enige die met de anderen van gedachten wisselde. De paters luisterden vooral naar hem, zonder met hem in discussie te gaan. Onderling spraken ze slechts met spaarzame woorden. De broeders praatten haast nooit. De orde had geen opgelegde zwijgplicht, maar de kloosterlingen legden die zichzelf op uit een ingehamerde deemoed. Vader-abt was ook de enige die de herderlijke brieven uit Rome las, en de in- en uitgaande correspondentie van de abdij verzorgde. Hij was zelfs geabonneerd op het ‘Weekelyks Bericht van de Stadt ende Omgeving’.

Het blaadje kwam niet elke week toe op de abdij, want de postkoets passeerde nauwelijks één keer per maand, soms twee. Maar het nieuws dat erin stond, was toch niet zo erg tijdgebonden. Op een week meer of minder kwam het niet aan. De nieuwe wetten of ordonnantiën werden daarin aangekondigd, maar ook de prijs van het graan stond erin vermeld. Zelfs nieuws uit het buitenland kon je daarin met een vertraging van slechts enkele maanden, vinden. Zo had hij gelezen dat Lodewijk XVI de controle over Frankrijk verloor, op de guillotine ter dood werd gebracht en dat daarna alle koningshuizen van Europa zich tegen Frankrijk keerden. Hij had gelezen over de reis van Zijne Heiligheid de Paus, Pius VI, naar Oostenrijk. Officieel werd het voorgesteld als een staatsbezoek, maar vader-abt wist uit andere bronnen dat de

paus met keizer Jozef II een overeenkomst wilde maken om de groeiende vijandigheid tegenover de Kerk tegen te gaan. Veel haalde deze reis echter niet uit. De onderhandeling met Napoleon Bonaparte was wel succesrijk. De paus was erin geslaagd om de vrede van Bologna te realiseren.

Vader-abt begon zich pas ongerust te maken toen bij het uitroepen van de Romeinse Republiek, de paus werd afgezet en naar het Zuid-Franse Valence gevoerd, waar hij als gevangene overleed.

Omdat hij over zoveel gevoelige informatie beschikte, zag vader-abt zich genoodzaakt om een filterfunctie te vervullen. Al het godsdienstige en wereldlijke nieuws van buiten de abdij, kwam alleen bij hem terecht. Elke avond noteerde hij zorgvuldig wat er in de wereld gebeurde, en na de bespreking van donderdag namiddag, maakte hij daar een selectie uit. De volgende dag na de vespers en net voor het gezamenlijke avondeten, sprak hij in de kapittelzaal dan de paters toe en lichtte hen in over het nieuws dat hen volgens hem aanbelangde, dat ze mochten weten of dat ze konden begrijpen.

Sommige paters waren aangesteld om uit de bekomen informatie zelf ook een selectie te maken en die over te maken aan de fraters, de broeders.

Kennis was macht, maar kennis zonder inzicht was een gif. Het was beter om sommige gebeurtenissen te verzwijgen dan ze te laten interpreteren door een ongeoefende geest. Vader-abt wist precies wat goed was voor zijn kudde.

En die kudde wist niet beter.

HOOFDSTUK 2

Enkel uit respect voor Zijne Eerbiedwaardigheid alleen al, had hij de hele weg zo'n halve meter achter de pastoor gelopen. De hele weg, dat was van aan de pastorie in de dorpskern, tot aan de poort van de abdij. Een afstand van een uur als je goed doorstapte. En dat had de pastoor gedaan.

Onderweg wisselden ze geen woord. De pastoor voelde zich een dienaar Gods die zijn plicht had vervuld door een nieuwe roeping te herkennen en door broeder-overste te kunnen overtuigen deze roeping te helpen invullen.

Tegelijk dacht hij aan de flessen wijn die hij ongetwijfeld als dank zou meekrijgen van de abdij, om zijn eenzame avonden mee te verblijden.

De jongen worstelde met gevoelens en gedachten. Hij dacht aan het broertje of zusje dat nooit geleefd had. Aan zijn moeder, een pezig vrouwtje dat haar leven lang met slijmen op de longen en een piepende ademhaling had gesukkeld, en in het kinderbed was gebleven. Aan zijn vader die zo geschrokken was dat hij, zonder dat het zijn bedoeling was, de stier in paniek bracht die hem regelrecht op zijn horens spietste. Hij worstelde met gevoelens van verrassing en rouw, van ongeloof en hoop.

De pastoor had met hem gebeden tot zijn laatste traan en tong waren opgedroogd. Hij had hem getroost met een blij vooruitzicht en hem een nieuw leven voorgespiegeld.

Want de Heer neemt en de Heer geeft.

Toen ze samen voor de drie meter hoge, zware poort van de abdij stonden en de pastoor aan de ijzeren stang had getrokken om binnen een klokkenspel op gang te brengen, stond de jongen nog steeds achter de priester.

Hij keek even achterom, zag de lange dreef die met beukenbomen was afgelijnd. Daarachter lag de kronkelende weg naar het dorp, de velden die blinkendgeel zagen van het bloeiende lijnzaad of pastelgroen van de haver, en heel in de verte het torentje van de dorpskerk. Van de hoeve waar hij zijn jeugd had doorgebracht, was niets te bespeuren.

Het leek wel of het samen met zijn ouders in de eeuwigheid was verneveld.

Heel even kwam weer het beeld opduiken van de uitgemergelde, dode vrouw die er grauw uitzag, ademloos stil lag, met gesloten ogen en gesloten vingers. Ook het beeld van een verscheurd lichaam vol bloed, van een grote, ijzersterke man - zijn vader.

Toen kraakte een deurtje in de poort open en een man in een donkerbruine pij knikte hen woordeloos toe.

De pastoor stapte naar binnen, de jongen volgde hem.

Hij besepte niet dat het de voorlaatste keer in zijn leven was, dat hij de weg, de velden, de kerktoren, het dorp... nog even had aanschouwd. Gelukkig was zijn blik zo intens geweest, dat hij het aanzicht nooit meer zou vergeten.

Ze stapten naar binnen en kwamen in een grote hal met hoge zuilen en bijna even hoge geschilderde portretten van vroegere abten. Tussen twee zuilen stond tegen de muur een eigenaardige compositie. Een skelet met een zeis, het symbool van Pietje de Dood, gebeeldhouwd in roze marmer. Vooral die kleur gaf een bevreemdende dimensie aan het beeld. In de andere hand hield het beeld een zandloper tussen de knoken. Twee keer per dag draaide een broeder de zandloper ondersteboven. Het gewicht van het wegsijpelende zand, bracht in de sokkel een mechanisme in werking, dat een uurwerk aandreef. De wijzerplaat had slechts één wijzer. Dat kaderde in een leven van soberheid, maar voor de bewoners volstond het. Met die ene wijzer konden zij voldoende begrijpen hoe laat het was. Minuten waren voor hen niet belangrijk. Elk uur bewoog de steel met de zeis en tikte op de vloer, zo vaak als het uur dat vereiste. Die steel drukte daardoor op een bewegend vlak in de sokkel, waardoor een ander mechanisme in gang schoot. Om de drie uur begonnen boven het doodshoofd, engeltjes te bewegen die klokjes deden luiden, om op te roepen voor het gebed.

Het beeld symboliseerde zowel de eeuwigheid als de tijdelijkheid. De jongeman was er zeer van onder de indruk. Maar broeder Clauditus leidde hen in een spreekkamertje aan de rechterkant, en wees hen een stoel aan.

- "Vader-abt verwacht jullie. Hij komt dadelijk."

Ze wachtten ruim een kwartier.

Het was een gewoonte van vader-abt. Mensen die iets van je verlangden of die iets op hun lever hadden, moest je een kwartier laten sudderen. Minder lang had het geen effect, langer werkte het averechts. Een kwartier was precies de juiste periode om iemand te laten twijfelen of te laten afkoelen. Soms had tijd wel zijn nut.

Plotseling ging de deur open en daar stond hij: groot, zelfbewust, zoals een eik: vader-abt.

- “Dag Eerwaarde, dag jongeman.”

Hij gaf hen geen hand. Begroette hen met afgebeten woorden en ging achter de tafel zitten. Stijf rechtop, de blik op oneindig gericht, met een rustige ademhaling.

- “Vader-abt, deze jongeman...”, sprak de pastoor.

- “Zullen we onze kennismaking beginnen met een gebed, Eerwaarde?” vroeg vader-abt, maar het klonk meer als een bevel. De pastoor sloeg een kruis en boog het hoofd. De jongen deed ongeveer hetzelfde. Het was een innerlijk gebed, in stilte. Na enige ogenblikken hernam vader-abt het gesprek. Het was duidelijk dat hij nu de leiding had.

- “Heb jij een roeping, jongeman?” vroeg hij zoals een boekhouder die de laatste rekening wil inzien.

- “Ik ken hem al van voor zijn geboorte, vader-abt,” antwoordde de pastoor. “Zijn ouders waren zeer katholiek. Ze woonden elke eredienst bij in de parochiekerk. Jammer genoeg zijn ze in dramatische omstandigheden overleden, maar niet zonder nog genoten te hebben van de heilige sacramenten. Hij heeft een bijzonder godsvruchtige opvoeding gehad en hij kwam ook regelmatig helpen op de pastorij...”

Vader-abt luisterde geduldig.

- “Wilt u ook intreden in onze orde, Eerwaarde?” vroeg hij.

De pastoor keek verrast op.

- “Natuurlijk niet, vader-abt. Ik heb mijn handen al vol met mijn parochianen. Het gaat over deze jongeman, die...”

- “Dat dacht ik ook!”, sneed vader-abt de uitleg van de priester af. “Dan kan hij vanaf nu wel zelf mijn vragen beantwoorden.”

En zonder een reactie af te wachten, wendde hij zich opnieuw tot de jongen:

- “Jouw roeping, dus! Ja?”

- “Ja?...”, fluisterde de jongen.
- “Waarom denk jij dat je een roeping hebt, jongeman?”
- “Ik zag mijn moeder sterven,... En even later zag ik hoe mijn vader stierf... Zij verdienden dit niet. Zij hadden heel hun leven godsvruchtig geleefd. Ze waren altijd eerlijk, betaalden hun tienden, deelden hun brood met de armen. Hun dood kon geen straf zijn! Het was een teken van de Heer, vader-abt. Hij zorgde ervoor dat ik alleen nog terecht kon op een plaats waar ik Hem kon dienen.”

De abt keek verwonderd op. Had deze jongeman dat zelf bedacht of had de pastoor hem dat voorgezegd?

- “En hoe zou je hier God het best kunnen dienen, denk je?”
- “Door pater te worden, door te studeren, te bidden... Door te leren het geloof te verspreiden bij de mensen die nog zoeken...”

Pater worden! Vader-abt moest in zijn binnenste lachen. Voor zo’n boerenzoon was het allemaal hetzelfde, broeders en paters. Dat onderscheid had hij duidelijk nog niet geleerd.

- “De eerwaarde heer pastoor die hier bij ons zit, verspreidt ook het geloof, jongeman. Elke dag opnieuw doet hij dat. Daar heb je geen orde voor nodig”, zei de abt.

- “Maar dan kan ik maar twee stappen zetten. Eerst kapelaan en daarna pastoor. Ik denk dat God meer met mij voorheeft, vader-abt.”

- “Ha ja? En wat dan wel?” verwonderde de abt zich over het feit dat de jongeman duidelijk goed had nagedacht, en bovendien behoorlijk welbespraakt was.

- “Wij verschillen nogal wat in leeftijd, vader. Als ik goed opgeleid word, kan ik misschien uw opvolger worden. Wie weet, misschien word ik wel paus!”

- “Jazeker,” zei de abt sarcastisch, “dat is niet onmogelijk. Maar dan zal je nog héél veel moeten leren, jongeman. Zullen we beginnen met nederigheid, bijvoorbeeld?”

De priester mengde zich in de ondervraging van de postulant. Hij voelde dat het gesprek met vader-abt niet vlotte zoals hij zich had voorgesteld. Hij wilde nu vooral voorkomen dat de jongeman zich in al zijn geloofsijver te duur zou aanbieden, vader-abt irriteren en uiteindelijk geweigerd worden.

- “Hij is heel ambitieus, vader. En dat is goed. De Kerk heeft gedreven jongemannen zoals hij, nodig. Maar natuurlijk moet zijn jeugdigheid worden gekneed. Precies zoals u zegt, moet hij nederigheid leren.”

- “We zullen beginnen met een proefperiode van zes maanden,” zei vader-abt. “Zes maanden als lekenhelper, om de gebruiken in de abdij en het klooster te leren kennen, om te wennen aan de discipline,...”

- “...om zich te verdiepen in het geloof,” vulde de pastoor aan.

- “Ook dat! Maar vooral om te zien welke functie hij in de abdij kan vervullen. We mogen niet vergeten, dat hij buiten zijn honger niets meebrengt. Toch niets dat bijdraagt aan de groei van onze orde!”

De jongeman begreep nauwelijks wat de abt zei, en snapte nog minder dat het over hem ging. De laatste zin van de abt deed echter wel een belletje rinkelen. Er werd iets van hem verwacht, blijkbaar. Gelukkig had hij ook daarover nagedacht.

- “Toch wel, vader-abt! Toch wel. Ik breng heel wat mee. Mijn ouders hebben me meer nagelaten dan zo maar zichtbaar is.”

Meteen had hij de aandacht van vader-abt gewonnen.

- “O ja? En wat dan wel?”

- “Een hele rijkdom, vader-abt! Ik kreeg van papa twee handen. Daarmee kan ik werken. Werken zoals een paard! Ik weet ook alles over planten en bomen. Van mijn mama kreeg ik verstand en zin voor schoonheid. Bij mijn heer pastoor volgde ik lessen in lezen en schrijven, rekenen, muziek,... Elke zondagnamiddag! Vader-abt, al deze rijkdom zal de abdij ten goede komen!”

Vader-abt kon zijn verbazing niet onderdrukken.

- “Jij had Jezuïet moeten worden, jongeman. Je hebt beslist diplomatische talenten en overredingskracht!” prees hij.

De pastoor glunderde. Hij was blij verrast door het enthousiasme van de abt. Een zekere vorm van waardering voor de jongeman was hem niet ontgaan. Hij kon niet nalaten er even op in te pikken:

- “Talenten heeft hij zeker, vader-abt. Maar onze vorige paus schafte de orde van de Jezuïeten af...”

- “Dat was een politieke beslissing, eerwaarde. De paus kon niet anders omdat hij onder druk stond van de koning van Frankrijk,